

РЕЦЕНЗІЯ-ВІДГУК

на освітньо-наукову програму третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти доктор філософії зі спеціальності 201 Агронімія Селекційно-генетичного інституту – Національного центру насіннезнавства та сортовивчення на 2022 рік

В умовах продовольчої кризи, яка може бути спричинена війною в Україні, й розтягнутись на роки, створення сортів і гібридів с.-г. культур з високим потенціалом продуктивності є дуже актуальним. Аграрній галузі необхідні спеціалісти, спроможні створювати інноваційні сорти і кваліфіковано вести їх насінництво. Саме таких фахівців готують у Селекційно-генетичному інституті – спеціалізованій науково-дослідній установі з селекції, генетики і насінництва сільськогосподарських культур, на базі освітньо-наукової програми (ОНП) «Селекція і насінництво сільськогосподарських культур» зі спеціальності 201 Агронімія.

Загальний обсяг ОНП становить 45 кредитів ЄКТС, співвідношення обсягу обов'язкових дисциплін (33 кредити ЄКТС) до обсягу вибіркових дисциплін (12 кредитів ЄКТС) становить 73% і 27%, що відповідає вимогам Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності.

Основні положення ОНП, компетентності та програмні результати відповідають вимогам стандарту вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня доктора філософії зі спеціальності 201 Агронімія, галузь знань 20 Аграрні науки та продовольство, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 29 грудня 2021 р. № 1458.

Структурно-логічна схема ОНП чітка і зрозуміла. Складається з дисциплін обов'язкового вивчення та дисциплін вільного вибору здобувача. У свою чергу обов'язкові дисципліни поділяються на загальні та спеціальні. Вибіркові дисципліни – виключно спеціальні; присутня також педагогічна практика.

У результаті вивчення загальних програмних дисциплін аспірант оволодіє наступними знаннями і навичками:

- з філософії науки – вміння осмислення та викладу основних проблем філософії на рівні об'єктивного, ідеологічно незаангажованого сучасного бачення;

- з іноземної мови в науково-освітній діяльності – розуміння іноземної мови, вміння та навички використовувати її для представлення наукових результатів в усній та письмовій формах для розширення спілкування з іншомовними фахівцями;

- з методології, організації та технології наукових досліджень – вміння та навички відслідковувати найновіші досягнення у агрономічній науці та знаходити наукові джерела, які мають відношення до сфери його наукових інтересів; розуміння наукових статей у сфері обраної спеціальності; знання та розуміння методів наукових досліджень, вміння та навички використовувати їх на рівні доктора філософії; знання та розуміння змісту і порядку розрахунку основних кількісних наукометричних показників ефективності наукової діяльності; вміння та навички аналізувати інформаційні джерела, виявляти протиріччя і не вирішені проблеми, формулювати робочі гіпотези; вміння та навички формувати структуру дисертаційного дослідження та рубрикацію його змістовного наповнення, а також представляти власні результати на розгляд колег;

- інноваційних технологій у педагогіці вищої школи – вміння та навички організації та керування навчально-пізнавальною діяльністю студентів, формування у студентів критичного мислення. вміння та навички цілеспрямовано генерувати нові нестандартні ідеї з використанням інтелектуальних інструментів і механізмів самореалізації. вміння та навички визначати інноваційні педагогічні технології, володіти їх змістом і методикою використання їх у професійній діяльності;

- управління науковими проєктами (нова дисципліна) – вміння та навички провадити проєктний менеджмент, подання заявок на отримання грантів на виконання наукового проєкту, звітування за результатами проєкту та представлення результатів замовнику й широкому загалу; здатність виявляти прогресивні ідеї закордонного досвіду функціонування професійної освіти та визначати на цій основі можливі напрями впровадження цих ідей у вітчизняну систему професійної освіти, здатність до аналізу освітніх інновацій та інноваційного педагогічного досвіду, генерування власних інноваційних ідей та створення на їх основі тих чи інших новацій в освітньому процесі; готовність до постійного саморозвитку та самовдосконалення, можливість розширити свій науковий світогляд.

У результаті вивчення спеціальних програмних дисциплін аспірант оволодіє наступними знаннями і навичками:

- знання генетичних основ селекції і вміння використовувати генетичні поняття, закони і закономірності в селекції та насінництві сільськогосподарських культур; знання природи генетичного контролю, успадкування та мінливості окремих ознак і властивостей та вміння здійснювати планування (підбір компонентів для гібридизації), схеми та методи схрещування, використання біотехнологічних прийомів створення і управління мінливістю та спадковістю; знання біологічного циклу розвитку основних хвороб с.-г. культур та вміння створювати інфекційні фони, оцінювати та добирати генотипи, стійкі до фітопатологічних чинників; знання сучасних методів дослідження біохімічного складу рослинних організмів; вміння використовувати біоінформатичні методи для дослідження біохімічних процесів рослинного організму.; знання суті біотехнологічних та молекулярно-генетичних методів і прийомів; знання методів, прийомів і схем первинного насінництва різних с.-г. культур. вміння диференційовано вибирати найбільш ефективні технології і схеми ведення первинного насінництва; знання вимог міжнародних організацій UPOV, ISTA, OESD до насінництва samozапильних і перехреснозапильних культур, стандартів на насіння різних культур і репродукцій.

Матеріально-технічна база та кадровий склад викладачів, задіяних у реалізації ОНП, є достатніми для проведення навчання на високому методичному рівні.

Навчальний план відповідає запланованим завданням.

Структурні компоненти ОНП постійно доповнюються, оновлюється зміст освітніх компонентів.

Повна реалізація ОНП передбачає паралельно з освітньою виконання наукової складової. Успішним закінченням аспірантської підготовки є захист дисертації.

У цілому, вважаю, що ОНП «Селекція і насінництво сільськогосподарських культур» може бути рекомендованою для підготовки докторів філософії зі спеціальності 201 Агрономія (спеціалізація – селекція і насінництво).

Заступник директора з наукової роботи
ННЦ «Інститут виноградарства і виноробства
ім. В.Є. Таїрова», доктор с.-г. наук

Ніна МУЛЮКІНА